

**Egzekucja obowiązku:
rocznego przygotowania przedszkolnego, szkolnego i nauki
(stan prawny do 01.09.2017 r.)**

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. 2016r. poz. 599 ze zmianami)

Zgodnie z art.15 ustawy o systemie oświaty nauka jest obowiązkowa **do ukończenia 18 roku życia**. Zgodnie z art. 20 ustawy o systemie oświaty niespełnienie obowiązku szkolnego i nauki **podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji**. Na gruncie ustawy egzekucyjnej obowiązek szkolny i obowiązek nauki należą do kategorii obowiązków o charakterze niepieniężnym (art.2 § 1 pkt 10). **Środkiem przymuszającym do wyegzekwowania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki jest grzywna w celu przymuszenia**.

Grzywny nie stosuje się wobec ucznia, jako osoby małoletniej. Zgodnie z art. 120 § 2 ustawy egzekucyjnej, nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia.

Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego

1. Zgodnie z art. 14 ustawy o systemie oświaty:

Ust. 1) Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach oraz w innych formach wychowania przedszkolnego.

Ust. 1a) W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 7 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat. Obowiązek szkolny tych dzieci może być odroczony do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat,

Ust. 1b) W szczególnie uzasadnionych przypadkach wychowaniem przedszkolnym może także zostać objęte dziecko, które ukończyło 2,5 roku,

Ust. 3) Dziecko w wieku 6 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Ust. 3a) Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. W przypadku dziecka, o którym mowa w ust. 1a, obowiązek ten rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym dziecko rozpocznie spełnianie obowiązku szkolnego.

Ust. 4) Zapewnienie warunków do spełniania obowiązku, o którym mowa w ust. 3, jest zadaniem własnym gminy.

Obowiązek szkolny

- Zgodnie z art.15 ust. 2 obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.
- Zgodnie z art. 16 ust. 1 na wniosek rodziców naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy 6 lat. W myśl art. 16 ust. 1a dyrektor szkoły podstawowej przyjmuje dziecko, jeżeli dziecko:
 - 1) korzystało z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny, w którym ma rozpocząć naukę w szkole podstawowej, albo
 - 2) posiada opinię o możliwości rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, wydaną przez publiczną poradnię psychologiczno - pedagogiczną albo niepubliczną poradnię psychologiczno - pedagogiczną, spełniającą wymogi ustawowe.
- W myśl ust. 5 obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum, publicznych albo niepublicznych.

Obowiązki rodziców dzieci podlegający obowiązkowi szkolnemu

1. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie oświaty rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne,
- zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć,
- informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 16 ust. 5b.

2. Obowiązek ten spoczywa na **oboju rodzicach** chyba, że jedno z nich zostało pozbawione przez sąd władzy rodzicielskiej i odnosi się także do prawnych opiekunów dziecka.

Obowiązek nauki

1. Obowiązkowi nauki podlegają uczniowie, którzy **ukończyli gimnazjum**.

2. Zgodnie z art. 16 ust. 5a po ukończeniu gimnazjum obowiązek nauki spełnia się:

- przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej,
- przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Poza tym

- za spełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, szkolnego i obowiązku nauki uznaje się również udział dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, organizowanych zgodnie z odrębnymi przepisami (art.16 ust. 7),
- w przypadku ucznia, którego stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, obowiązek szkolny lub nauki może realizować poprzez nauczanie indywidualne na podstawie orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej (art.71b ust. 1a),
- na mocy art. 16 ust. 8 realizacja obowiązku szkolnego i nauki może się odbywać poza szkołą - taka forma nazywa się indywidualnym tokiem nauki na podstawie indywidualnego programu realizowanego przez dziecko poza szkołą i kończące się egzaminami klasyfikacyjnymi przeprowadzonymi w szkole,
- obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły:
 - a. za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
 - b. przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.
- uczeń, który ukończył szkołę ponadgimnazjalną przed ukończeniem 18 roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły wyższej (art 16 ust. 5c).

Obowiązki rodziców uczniów podlegających obowiązkowi nauki

Zgodnie z art. 18 ust. 2 rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani

informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

Egzekwowanie obowiązku

Na mocy art. 20 niespełnianie obowiązku, o którym mowa rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przez niespełnienie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50%:

- dni zajęć w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub placówce,
- zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki w sposób określony w art. 16 ust. 5a pkt 2 i w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 6c.

Powinności dyrektora szkoły w ramach kontroli spełniania obowiązku szkolnego oraz powinności gminy w ramach kontroli spełniania obowiązku nauki

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio:

- kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki,
- współdziałają z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych, a w przypadku spełniania obowiązku poza szkołą, na podstawie zezwolenia – w zakresie zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w zezwoleniu,
- prowadzą ewidencje spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Wierzyciel obowiązku szkolnego i obowiązku nauki

Wierzycielem obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego w okresie obejmującym szkołę podstawową jest - dyrektor szkoły podstawowej, w obwodzie, której dziecko mieszka.

Wierzycielem obowiązku szkolnego w okresie obejmującym gimnazjum jest - dyrektor gimnazjum, w obwodzie, którego dziecko mieszka.

Wierzycielem obowiązku nauki wypełnianego przez młodzież w wieku 16-18 lat jest Burmistrz Gminy na terenie, której dziecko mieszka.

Obowiązki wierzyciela

1. Wystosowanie upomnienia – art. 15 ustawy egzekucyjnej. Adresatem upomnienia jest zobowiązany (w tym przypadku rodzic bądź opiekun prawny). Wymagana jest forma pisemna, zaś treść upomnienia to wezwanie do wykonania obowiązku, z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Dla celów dowodowych konieczne jest takie doręczenie upomnienia, aby można było ustalić dzień (datę), w którym doręczenie nastąpiło - czyli, w razie korzystania z drogi pocztowej, za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości kosztów upomnienia skierowanego do wierzyciela do zobowiązanego przed wszczęciem egzekucji administracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1526 ze zmianami) koszty upomnienia w postępowaniu administracyjnym, wynoszą 11,60 zł.

2. Wystawienie tytułu wykonawczego – art. 26 §1 i art. 27 ustawy egzekucyjnej.

Po upływie 7 dni, od dnia doręczenia upomnienia, wierzyciel może dokonać kolejnej czynności zmierzającej do zastosowania środka egzekucyjnego w postaci grzywny w celu przymuszenia. Jest nią wystawienie tytułu wykonawczego, o treści wyznaczonej art. 27 §1 ustawy egzekucyjnej. Wzór tytułu wykonawczego związanego z obowiązkami o charakterze niepieniężnym ustalono na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599 ze zmianami).

3. Wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji – art. 26 § 1 i art. 28 ustawy egzekucyjnej. Następnie wierzyciel występuje z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Zgodnie z wymogiem art. 28 ustawy egzekucyjnej, ponieważ egzekucja dotyczy w omawianym przypadku obowiązku o charakterze niepieniężnym, dyrektor - wierzyciel powinien wskazać we wniosku środek egzekucyjny. Jest nim grzywna w celu przymuszenia - art. 1a pkt 12a lit.b i art. 119 ustawy egzekucyjnej.

4. Wniosek oraz tytuł wykonawczy z załączonym dowodem doręczenia upomnienia składa się w organie egzekucyjnym (tj. Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew, ul. Rynek 1, 63-300 Pleszew)

5. W toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez organ egzekucyjny, dyrektor może występować z wnioskami i środkami procesowymi przysługującymi wierzycielowi. Może zastosować zażalenie na postanowienia oraz występować z wnioskami o zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego

Zadania organu prowadzącego (egzekucyjnego)

Rolą organu egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji, czyli wymuszenie na rodzicach (prawnych opiekunach) pożądanych zachowań dziecka

i (lub) samych rodziców, drogą zastosowania grzywny w celu przymuszenia. Organ egzekucyjny doręcza zobowiązanemu odpis tytułu wykonawczego oraz postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia.

Informacja dodatkowa

Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana kilkakrotnie. Każdorazowo nałożona grzywna nie może przekraczać kwoty **10.000 zł**, a grzywny nakładane wielokrotnie nie mogą łącznie przekroczyć kwoty **50.000 zł** (art. 121 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Zobowiązanemu - rodzicowi dziecka niespełniającego obowiązku szkolnego - służy prawo zgłoszenia zarzutów i wniesienia zażalenia w sprawie prowadzenia całego postępowania egzekucyjnego (art. 33 i 34 ww. ustawy) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie o nałożeniu grzywny.

W przypadkach szczególnych, w odniesieniu do uczniów nierealizujących obowiązku szkolnego lub nauki, zwłaszcza przejawiających cechy demoralizacji oraz z rodzin niewydolnych wychowawczo, gdy szkoła wyczerpała już prawnie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, rekomendowanym jest wniosek wierzyciela/dyrektora szkoły skierowany do właściwego Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego i podjęcie stosownych działań.

W razie wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym (regularnego posyłania dziecka do szkoły), nałożone, a nieuiszczone lub nieściągnięte grzywny w celu przymuszenia podlegają umorzeniu (art.125 ww. ustawy).

Czas oczekiwania

Postępowanie egzekucyjne wszczyna się po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia.

Tryb odwoławczy

Zażalenie na postanowienie organu egzekucyjnego wnosi się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kaliszu ul. Częstochowska 12, 62-800 Kalisz za pośrednictwem Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia stronie.

Miejsce załatwienia sprawy

Urząd Miasta i Gminy Pleszew - Wydział Edukacji
ul. Rynek 1
63-300 Pleszew
pokój 212
tel. 62 74 28 311